

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

stille forslag om en bestemmelse, der opfylder de nævnte forudsætninger.

Det er på baggrund af, hvad der er talt og skrevet om filmloven siden sommeren 1973, værd at lægge mærke til, at det principielle spørgsmål om filminstituttets selvstændighed ikke spillede nogen som helst rolle under folketingets behandling af forslaget til den gældende lov. Princippet, at afgørelser, der beror på et kunstnerisk kriterium, træffes af de kunstkyndige og hverken af politiske eller administrative organer, har på det tidspunkt været så alment anerkendt, at det ikke var under diskussion. Det er et princip, der blev knæsat den 27. maj 1964 ved loven om film og biografer og ved loven om Statens Kunstfond, og som ikke blev anfægtet, før debatten blev rejst på grundlag af Jens Jørgen Thorsens projekt. Under denne debat blev det konstateret som gældende ret, at filminstituttet kun kan yde støtte til film, der lovligt kan vises offentligt i Danmark, således at film, der repræsenterer en overtrædelse af gældende danske love og derfor kan mødes med forbud, ikke kan og ikke vil blive støttet. Dette er aldeles klart, og det er samtidig tilstrækkeligt. Filmprojekter, der overholder dette krav, og som i øvrigt behandles efter filmlovens regler, og som den ansvarlige institutbestyrelse vedtager at støtte, bør ikke kunne mødes med indsigelse. Som bekendt faldt Jens Jørgen Thorsens projekt netop på en anvendelse af denne regel, og det vil gå på samme måde med andre ulovlige projekter.

Vi må ikke ændre på et af de grundlæggende principper i kulturpolitikken, som der hidtil har været enighed om i folketinget, på grundlag af enkelttilfælde, som endda kan have provokationens karakter. Jeg opfordrer til i stedet i værdighed at bekræfte dette princip i respekt for kunstens placering i og betydning for samfundet.

Jeg vil gøre den betragtning gældende, at hverken minister eller folketing eller hvad der kan sammenfattes som den danske stat er eller bør gøre sig ansvarlig for produktionen af den enkelte film. Ansvar et omfatter alene det af folketinget vedtagne system for støtte til produktion af danske film, en støtte, som er nødvendig for at opretholde en dansk filmproduktion af kvalitet og bredde, og et system, der er bygget på anerkendelse af den kunstneriske frihed uden indskrænkninger af politisk natur.

Det bør måske tillige bemærkes udtrykkeligt, at der heller ikke stilles forslag om at ophæve lovens § 11, stk. 2, nr. 3, der indeholder hjemmelen til at drive en workshop for filmiske forsøg. Denne hjemmel blev suspenderet for finansåret 1976-77 ved en tekstanmærkning til finansloven.

Det er min opfattelse, at et filmværksted er et nødvendigt tilbud til befolkningen for at sikre, at den formelle ytringsfrihed også bliver reel. Filmværkstedet, der skal betragtes helt på linie med Danmarks radios båndværksteder, giver den del af befolkningen, der på grund af mangel på professionel kunnen eller økonomiske midler ikke har adgang til det professionelle produktionsapparat, en mulighed for at udtrykke sig filmisk. Filmværkstedet har hidtil haft karakter af et forsøg; jeg mener, at vi nu har de erfaringer, der skal til for at lægge fastere retningslinier for dets arbejde. Jeg finder det som udgangspunkt naturligt, at et sådant værksted, der skal arbejde frit, men under ansvar, står under brugernes egen bestyrelse med pligt til at overholde de regler, som bliver fastsat for dets virke. Jeg afventer et forslag fra filminstituttets bestyrelse om nye retningslinier for workshoppen med henblik på genåbning pr. 1. april 1977.

Jeg har skønnet det nødvendigt, men finder det beklageligt, at en forelæggelse af et filmlovsforslag må opholde sig ved det kontroversielle og ved, hvad mange har opfattet som negative udslag af den gældende lovgivning. Der er en betydelig risiko for at overskygge det, der er det væsentlige: at det i 1972 lykkedes et enigt folketing at nå frem til en filmordning, der har vist sig at være til nytte for hele filmverdenen, heri indbefattet publikum, og som der derfor ikke er grund til at ændre syndeligt. Der er i bilag til lovforslaget givet korte redegørelser for filminstituttets, filmcentralens og filmmuseets virksomhed i de 4 år, der er gået, siden loven trådte i kraft. Jeg henviser hertil for oplysning om det daglige arbejde, som er foregået uden for det søgelys, som de få enkeltssager har rettet imod dele af loven, og som har kastet et til tider helt grotesk skær af skandale og vanvid over det, der i virkeligheden er solidt og fornuftigt arbejde til fremme af filmkunsten og den almene oplysning.

Jeg håber, at folketinget vil bekræfte sin støtte til dette arbejde, og anbefaler lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.